

ARBETSPLAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING I GISLAVEDS KOMMUN

Fastställd av barn- och utbildningsnämnden 2014-02-10, §1



Innehållsförteckning

Inledning	3
Bakgrund.....	3
Syfte och målsättning	3
Nationella mål och riktlinjer.....	4
Principer för samverkan skola-arbetsliv	4
Tydlig ansvarsfördelning	4
Inslag och metoder	4
Framtidsplan.....	4
Arbetslivskontakter och studie- och yrkesvägledning.....	5
Förskola	5
Åk F-3.....	5
Åk 4-6.....	5
Åk 7-9.....	5
Gymnasiets yrkesprogram	5
Gymnasiets högskoleförberedande program	5
Vuxenutbildningen	6
Pedagoger och rektorer.....	6
Yrkeslivsorientering	6
Studie- och yrkesvägledningssamtal/information	6
Ung företagsamhet (UF).....	6
Gymnasieinformation.....	6
Möten mellan företrädare för skola-arbetsliv	7
Övrigt stöd	7
Uppföljning och utvärdering.....	7
Genomförande	7
Utdrag ur läroplaner.....	9
Läroplan för förskola Lpfö 98	9
Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 2011	10
Läroplan för de frivilliga skolformerna Lpf 94	11
Framtidsplan	13
Förslag till framtidsfrågor.....	16

Inledning

Bakgrund

Gislaveds kommun har som mål att öka måluppfyllelsen för våra elever. Eleverna ska få en bättre framtidstro och bli mer motiverade för skolarbetet. Vi vill minska felval till gymnasiet och avhoppet från gymnasieskolan.

Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet. (*Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, sid 7*)

Entreprenörskap i skolan är ett pedagogiskt förhållningssätt i klassrummen lika mycket som det är en kunskap om arbetsliv och egenföretagande. Det handlar om att ta fram och utveckla elevers inneboende nyfikenhet, initiativförmåga och självförtroende redan från tidiga åldrar.

Syfte och målsättning

Planens främsta syfte och målsättning är att öka medvetenheten om yrkesvägledningen inom all undervisning och av all personal i våra verksamheter för att bidra till att öka barnens/elevernas motivation för sina studier och deras framtidstro. Studie- och yrkesvägledning är allas ansvar.

Entreprenörskap och samverkan mellan skola och arbetsliv består av två delar, dels ett förhållningssätt i skolans undervisning, dels kontakter med arbetsliv och omvärld. Syftet med en handlingsplan är att få en genomtänkt och förankrad struktur för samverkan som underlättar kontakterna med olika aktörer. Syftet är också att bidra till att utveckla barns och elevers entreprenöriella förmågor och skolans arbets- och undervisningsmetoder.

Genom att lära känna det lokala arbetslivet ges goda förutsättningar för barn och elever att få kunskap om vilka yrkes- och verksamhetsområden som finns i närområdet samt för att utveckla stolthet och en positiv bild av kommunen som bostadsort.

Målsättningen är att alla barn och elever under sin skoltid ska ges likvärdiga möjligheter att, på många olika sätt, komma i kontakt med arbetslivet. Aktiviteterna och insatserna ska anpassas till barnens och elevernas intressen, ålder och mognad samt till lokala förutsättningar. Målsättningen är också att barn och ungdomar ska utveckla drivkraft, lust och motivation för fortsatt lärande och yrkesval genom att lärande- och kunskapsutvecklingen sker i ett sammanhang där arbetslivet ingår som en naturlig del. Genom att stärka varje barns och elevs tro på sin egen förmåga och att hitta sin egen drivkraft ökar lärandet och därmed nås bättre resultat. Bra och tidig yrkesvägledning kan medverka till att minimera avhoppet på gymnasiet.

Genom ökad samverkan mellan skola och arbetsliv, där arbetslivet tar en aktiv del i samarbetet, ges ökade möjligheter att skapa intresse för olika yrken och verksamhetsinriktningar och därmed rekrytering av framtida medarbetare.

Nationella mål och riktlinjer

I läroplanerna för förskolan, grundskolan, särskolan och gymnasieskolan formuleras värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för verksamheterna. Dessa visar tydligt att det är viktigt att stärka de entreprenöriella förmågorna hos barn och elever.

I Skolverkets allmänna råd och kommentarer om studie- och yrkesvägledning beskrivs att en väl fungerande studie- och yrkesorientering skapar betydelsefull grund för elevens möjligheter att fatta viktiga beslut för framtiden och att studie- och yrkesorienteringen ska utgå från elevens individuella behov. Studie- och yrkesorientering förekommer i olika former i skolans undervisning och berör all personal i skolan. All personal i skolan kan på olika sätt bidra till att ge eleverna kunskap, stöd och erfarenheter för kommande studie- och yrkesliv.

Principer för samverkan skola-arbetsliv

Tydlig ansvarsfördelning

- Rektor/Förskolechef ansvarar för att skolans/förskolans inre organisation kring samverkan mellan skola/förskola och arbetsliv utvecklas och genomförs enligt innehållet i arbetsplanen. Rektor/Förskolechef ansvarar för att initiera, bygga upp och behålla ett lokalt kontaktnät till organisationer och arbetsliv i närområdet.
- Studie- och yrkesvägledare samarbetar nära med skolans pedagoger så att informations- och vägledningsinsatser kopplas samman med undervisningen. Studie- och yrkesvägledarna ansvarar för att sprida kunskap, initiera verksamhet och stödja övriga personalgrupper.
- Arbetslaget ansvarar för att all arbetslivskunskap på ett naturligt sätt kopplas till uppsatta mål, i skolan till kursplanemål så att området ingår i den pedagogiska planeringen. Arbetslaget ansvarar för genomförande av arbetslivskontakter. Arbetslivskontakter kan innebära studiebesök, temadagar, lektionsbesök samt andra former av möten och information.
- Ansvarig pedagog ansvarar för enskilda barns och elevers möjligheter till delaktighet, inflytande och ansvarstagande i de olika verktyg som beskrivs i arbetsplanen.

Inslag och metoder

De inslag och metoder som beskrivs i planen är den lägsta nivå som alla barn/elever och pedagoger i Gislaveds kommun ska få delta i. För barnen/eleverna gäller planen i tillämpliga delar.

Framtidsplan

Framtidsplanen kan följa barnet/eleven från förskolan genom hela skoltiden och följas upp årligen. Syftet är att göra eleven medveten om sina tankar om framtiden för att stimulera barnets/elevens egen drivkraft och motivation i sitt lärande och sina studier.

Som stöd för Framtidsplanen föreslås ett antal framtidsfrågor som eleven besvarar individuellt i samtal med ansvarig pedagog. Syftet är att vidga barnens och elevernas perspektiv, att hjälpa dem se fler möjligheter och på så vis motverka begränsningar som grundar sig på kön, social eller kulturell bakgrund.

Planen aktualiseras av ansvarig pedagog och följs upp på utvecklingssamtal.

Arbetslivskontakter och studie- och yrkesvägledning

Förskola

Enklare besök genomförs årligen där barnens upplevelser bearbetas innan och efteråt. Promenader med samtal om de arbetsplatser man ser på promenaden, vad man kan arbeta med och vem som kan jobba där.

Åk F-3

Enklare besök genomförs årligen där elevernas upplevelser ingår som en del i undervisningen och bearbetas innan och efteråt.

Åk 4-6

Här får eleverna ta reda på mer utförlig information om arbetsplatsen/olika yrken, t.ex. vilka egenskaper som krävs, könsroller, arbetsgivare. Genomförs årligen.

Besöken inriktas mot att eleven ska få ökad förståelse och insikt om förväntningar från arbetsgivare, arbetsmiljö, socialt samspel mellan vuxna på arbetsplatsen, arbetstider, löner, karriärmöjligheter, utbildningskrav, arbetsmarknad m.m. Genomförs årligen.

Åk 7-9

Besöken inriktas mot att eleven ska få ökad förståelse och insikt om förväntningar från arbetsgivare, arbetsmiljö, socialt samspel mellan vuxna på arbetsplatsen, arbetstider, löner, karriärmöjligheter, utbildningskrav, arbetsmarknad m.m. Arbetslivskontakter genomförs varje termin.

Gymnasiets yrkesprogram

På alla yrkesprogram har eleverna APL (arbetsplatsförlagt lärande) samt genomför en del av vissa kurser arbetsplatsförlagt för att få insikt och förståelse om förväntningar från arbetsgivare, arbetsmiljö, socialt samspel mellan vuxna på arbetsplatsen, arbetstider, löner, karriärmöjligheter, arbetsmarknad m.m. Information från de olika yrkesprogrammets branschorganisationer. Arbetslivskontakter genomförs årligen.

Gymnasiets högskoleförberedande program

På Ekonomiprogrammet utför eleverna uppgifter kopplade till de olika kurserna som ingår i programmet ute på fadderföretag. Generellt ges på de högskoleförberedande programmen vissa uppgifter, framför allt i samhällsvetenskapliga ämnen, som kräver företagskontakter för att lösa uppgifterna. Samarbete med högskolor/universitet. Genomförs årligen.

Inom ramen för TeknikCollege på teknikprogrammet besöker samtliga elever i åk 1 företag i regionen i studiebesöksform med specifikt utformade frågor relaterade till kursernas mål. I åk 2 besöker företagen skolan och föreläser om möjliga karriärvägar och yrken som finns att gå mot för teknikeleverna. I åk 3 besöker eleverna företagen med specifika uppgifter, utifrån vald inriktning inom programmet, och genomför uppgifterna i företagets regi.

Vuxenutbildningen

Utbildningar inom yrkesvux har täta kopplingar till respektive bransch och APL förekommer på flera utbildningar. Genomförs årligen.

Pedagoger och rektorer

För att även pedagoger och rektorer ska känna till det lokala näringslivet genomförs årligen minst ett studiebesök i arbetslivet utanför skolan.

Yrkeslivsorientering

Yrkeslivsorientering utgår från innehållet i elevens framtidsplan och är ett aktuellt inslag i förskolans aktiviteter, i olika ämnen under elevernas hela skoltid samt vid kontakter med närsamhället och arbetslivet.

Arbetsplatsförlagt lärande (APL) förekommer på samtliga yrkesprogram på gymnasiet. På högskoleförberedande program förekommer olika grad av kontakter med näringsliv, högskolor och närsamhället i övrigt.

Vid gymnasiet ansvarar arbetslaget för planering och uppföljning av elevernas APL.

Studie- och yrkesvägledningssamtal/information

Studie- och yrkesvägledarna genomför från och med årskurs 6 studie- och yrkesvägledningssamtal klassvis samt handledning till pedagogerna. Syftet är att eleverna ska ges möjlighet att ringa in intresseområden och diskutera framtida studie- och yrkesval så att deras val baseras på en balans mellan personliga intressen, önskemål och förutsättningar och saklig information om arbetslivets krav och arbetsmarknadsläget inom olika yrkesområden.

Ung företagsamhet (UF)

UF-företagen tar själva fram en affärsidé, genomför marknadsundersökningar och skaffar ett eget startkapital. Under året får eleverna möjligheter att träna sin förmåga att samarbeta, lösa problem, fatta beslut och ta ansvar för sitt handlande. Det är obligatoriskt att driva UF-företag på Ekonomiprogrammet och det avslutande gymnasiearbetet kan utföras genom att driva ett UF-företag på alla yrkesprogram. På övriga program går det att välja att driva UF-företag inom ramen för kursen Entreprenörskap och företagande som erbjuds bland annat som individuellt val.

Gymnasieinformation

Information om gymnasieutbildning sker fr.o.m. årskurs 6. Informationen ges dels genom besök av elever från något av gymnasieskolans olika program, dels genom olika former av besök i gymnasieskolan.

Möten mellan företrädare för skola-arbetsliv

Skolor initierar och bjuder in företrädare för arbetslivet, så att samverkan kan fördjupas och utvecklas. Arbetslivets närvaro och delaktighet i undervisningen bidrar till konkreta lärandesituationer för såväl elever som lärare.

Övrigt stöd

Uppföljning och utvärdering

Handlingsplanen följs årligen upp och utvärderas på ett systematiskt sätt, som leder till åtgärder för fortsatt utveckling.

Genomförande

Förskola

- Framtidsplan
- Gå på yrkesupptäckt (promenader i närområdet)
- Enklare studiebesök/arbetsplatsbesök
- Samtal i grupp om vad ett jobb är och vad det innebär
- Om möjlighet finns kommer föräldrar och informerar om sina yrken
- Roll- och yrkeslekar
- Genusfrågor som är yrkesrelaterade

Ansvarig

Arbetslaget
Arbetslaget
Arbetslaget
Arbetslaget
Arbetslaget
Arbetslaget
Arbetslaget

F-3

- Framtidsplan
- Enklare studiebesök/arbetsplatsbesök
- Räddningstjänstbesök
- Samtal i grupp om vad ett jobb är och vad det innebär
- Om möjlighet finns kommer föräldrar och informerar om sina yrken
- Roll- och yrkeslekar

Arbetslaget
Arbetslaget
Arbetslaget
Arbetslaget
Arbetslaget
Arbetslaget

4-6

- Framtidsplan
- Studiebesök, arbetsplatsbesök och yrkesintervjuer
- Samtal i grupp om vad ett jobb är och vad det innebär
- Om möjlighet finns kommer föräldrar och företrädare för olika yrken, branscher och organisationer och informerar om sina yrken
- Polisbesök
- Yrkesspaning (individuellt eller gruppvis arbete med att undersöka olika yrken)
- Pedagoger genomför studiebesök i arbetslivet utanför skolan
- Åk 6 – Studiebesök i gymnasieskolan

Arbetslaget
Arbetslaget
Arbetslaget
Arbetslaget
Arbetslaget
Arbetslaget
Arbetslaget
SYV

- Åk 6 - Studie- och yrkesvägledningsinformation klassvis SYV
- Information och diskussion kring studie- och yrkesvägledning med pedagoger SYV

7-9

- Framtidsplan Klassf/mentor
- Studiebesök, arbetsplatsbesök och yrkesintervjuer Arbetslaget
- Samtal i grupp om "att trivas med sitt yrke, sin arbetsplats" Arbetslaget
- Företrädare för olika yrken, branscher och organisationer bjuds in till skolan SYV
- Skriva sitt CV Arbetslaget
- Pedagoger genomför ett studiebesök i arbetslivet utanför skolan Arbetslaget
- Studie- och yrkesvägledningssamtal med framtidsplanen som utgångspunkt SYV
 - Åk 7 - Information klassvis SYV
 - Åk 8 - Gruppvis under läsåret SYV
 - Åk 9 - Individuellt under höstterminen SYV
- Åk 8 - Gymnasiemässa med presentation av program samt fördjupad info utifrån framtidsplanen SYV
- Åk 9 - Gymnasieinformation föräldrar och elever SYV

Gymnasium

- Framtidsplan Lots
- Studiebesök, arbetsplatsbesök och yrkesintervjuer Arbetslag
- Företrädare för olika yrken, branscher och organisationer med anknytning till programmet bjuds in till skolan SYV
- Pedagoger genomför studiebesök i arbetslivet utanför skolan Arbetslaget
- Studie- och yrkesvägledningssamtal erbjuds med framtidsplanen som utgångspunkt SYV
- UF erbjuds inom samtliga program Arbetslaget
- Framtidsmässa SYV
- Information från Arbetsförmedlingen om arbetsmarknadsläget i kommunen och länet SYV
- Information och vägledning om studier på universitet/högskola, yrkeshögskola och andra utbildningar i Sverige och utomlands SYV
- Teknikcollege Arbetslaget

Vuxenutbildningen

- Framtidsplan SYV
- Studiebesök, arbetsplatsbesök och yrkesintervjuer Arbetslaget
- Företrädare för olika yrken, branscher och organisationer bjuds in till skolan SYV
- Studie- och yrkesvägledningssamtal SYV

Utdrag ur läroplaner

Läroplan för förskola Lpfö 98

Förskolans uppdrag

Förskolan ska erbjuda barnen en trygg miljö som samtidigt utmanar och lockar till lek och aktivitet. Den ska inspirera barnen att utforska omvärlden. I förskola ska barnen möta vuxna som ser varje barns möjligheter och som engagerar sig i samspelet med både det enskilda barnet och barngruppen.

Mål och riktlinjer

2.2 Utveckling och lärande

Förskolans verksamhet ska präglas av en pedagogik där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Den pedagogiska verksamheten ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta tillvara och stäkra barnets intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Verksamheten ska bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra grunden för den pedagogiska verksamheten. Den ska utgå ifrån barnens erfarenheter, intressen, behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och idéer ska tas till vara för att skapa mångfald i lärandet.

Mål (urval)

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- utvecklar sin identitet och känner trygghet i den,
- utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära,
- utvecklar självständighet och tillit till sin egen förmåga,
- tillägnar sig och nyanserar innebörden i begrepp, ser samband och upptäcker nya sätt att förstå sin omvärld,

Riktlinjer

Förskollärare ska ansvara för

- att arbetet i barngruppen genomförs så att barnen ges förutsättningar för utveckling och lärande och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga,
- upplever att det är roligt och meningsfullt att lära sig nya saker,
- ställs inför nya utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya färdigheter, erfarenheter och kunskaper
- stimuleras och utmanas i sin språk- och kommunikationsutveckling,
- stimuleras och utmanas i sin matematiska utveckling,
- stimuleras och utmanas i sitt intresse för naturvetenskap och teknik,

Arbetslaget ska

- ta vara på barns vetgirighet, vilja och lust att lära samt stärka barns tillit till den egna förmågan,
- utmana barns nyfikenhet och begynnande förståelse för språk och kommunikation samt för matematik, naturvetenskap och teknik,
- ge barn möjlighet att lära känna sin närmiljö och de funktioner som har betydelse för det dagliga livet samt få bekanta sig med det lokala kulturlivet.

2.3 Barns inflytande

Mål (urval)

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- utvecklar sin förmåga att förstå och handla efter demokratiska principer genom att få delta i olika former av samarbete och beslutsfattande

Riktlinjer

Arbetslaget ska

- verka för att flickor och pojkar får lika stort inflytande över och utrymme i verksamheten, och
- förbereda barnen för delaktighet och ansvar och för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 2011

Skolans uppdrag

En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap.

Övergripande mål och riktlinjer

2.6 Skolan och omvärlden

Mål

Skolans mål är att varje elev

- kan granska olika valmöjligheter och ta ställning tillfrågor som rör den egna framtiden,
- har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv och
- har kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- verka för att utveckla kontakter med kultur- och arbetsliv, föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö och
- verka för att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller social eller kulturell bakgrund.

Läraren ska

- bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning och
- medverka till att utveckla kontakter med mottagande skolor samt med organisationer, företag och andra som kan bidra till att berika skolans verksamhet och förankra den i det omgivande samhället.

Studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgift, ska

- informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och därvid särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionshinder samt
- vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Läroplan för de frivilliga skolformerna Lpf 94

Skolans uppdrag

Genom studierna ska eleverna skaffa sig en grund för livslångt lärande. Förändringar i arbetslivet, ny teknologi, internationaliseringen och miljöfrågornas komplexitet ställer nya krav på människors kunskaper och sätt att arbeta. Eleverna ska i skolan få utveckla sin förmåga att ta initiativ och ansvar och att arbeta och lösa problem både självständigt och tillsammans med andra.

Utvecklingen i yrkeslivet innebär bl.a. att det behövs gränsöverskridanden mellan olika yrkesområden och att krav ställs på medvetenhet om såväl egen som andras kompetens. Detta ställer i sin tur krav på skolan arbetsformer och arbetsorganisation.

2.1 Kunskaper

Skolan kan inte själv förmedla alla de kunskaper som eleverna kommer att behöva. Det väsentliga är att skolan skapar de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling. Därvid ska skola ta till vara de kunskaper och erfarenheter som finns i det omgivande samhället och som eleverna har från bland annat arbetslivet. Den värld eleven möter i skolan och det arbete eleven deltar i ska förbereda för livet efter skolan.

Varje elev ska få stimulans att växa med uppgifterna och möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Varje elev ska möta respekt för sin person och sitt arbete. Eleverna ska bli medvetna om att nya kunskaper och insikter är förutsättningar för personlig utveckling. Detta ska syfta till att grundlägga en positiv inställning till lärande och att återskapa en sådan

inställning hos elever med negativa skolerfarenheter. Skolan ska stärka elevernas tro på sig själva och ge dem framtidstro.

Mål och riktlinjer

2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv

De frivilliga skolformerna ska nära samverka med den obligatoriska skolan, med arbetslivet, med universiteten och högskolorna och med samhället i övrigt. Detta krävs för att eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet och få underlag för val av kurser på den utbildning eleven går, vidare studier eller yrkesverksamhet. Det är särskilt viktigt att skolan samarbetar med arbetslivet om den yrkesförberedande utbildningen. Genom att arbetslivet fortlöpande förändras när det gäller behovet av kompetens och rekrytering av arbetskraft inom olika områden har studie- och yrkesvägledning i vid mening stor betydelse. Universitet och högskolor, arbetsförmedlingar, näringsliv samt arbetsmarknadens parter och branschorganisationer har därför viktiga roller i information till skolorna och deras elever.

Mål att sträva mot

Skolan ska sträva mot att varje elev

- utvecklar sin kännedom och sin förmåga till individuell studieplanering,
- medvetet kan ta ställning till fortsatt studie-, och yrkesinriktning på grundval av samlade erfarenheter och kunskaper samt aktuell information,
- ökar sin förmåga att analysera olika valmöjligheter och bedöma vilka konsekvenser dessa kan ha,
- får kännedom om arbetslivets villkor, särskilt inom sitt studieområde, samt om möjligheter till utbildning, praktik m.m. i Sverige och andra länder, och
- är medveten om att alla yrkesområden förändras i takt med teknisk utveckling, förändringar i samhälls- och yrkesliv och ökad internationell samverkan och därmed förstår behovet av personlig utveckling i yrket.

Riktlinjer

Personalen ska, efter en av rektor gjord arbetsfördelning

- bidra med underlag för elevernas val av utbildning och yrke,
- informera och vägleda eleverna inför deras val av kurser, fortsatt utbildning och yrkesverksamhet och därvid motverka sådana begränsningar i valet som grundar sig på kön och på social eller kulturell bakgrund,
- i informationen och vägledningen utnyttja de kunskaper som finns hos eleverna, hos skolans personal och i samhället utanför skolan,
- i undervisningen utnyttja kunskaper och erfarenheter från arbets- och samhällsliv som eleverna har eller skaffar sig under utbildningens gång,
- utveckla kontakter med universitet och högskolor samt med handledare och andra inom arbetslivet som kan bidra till att målen för undervisningen nås,
- i utbildningen utnyttja kontakter med det omgivande samhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och
- bidra till att presumtiva elever får information om skolans utbildningar.

Framtidsplan

Framtidsplanen kan ingå i elevens pedagogiska elevmapp.

I planen dokumenteras elevens tankar kring arbete och yrken med hjälp av framtidsfrågor samt elevens studiebesök, arbetsplatsbesök och andra möten med arbetslivet.

Barnets/elevens plan upprättas vid individuella samtal med ansvarig pedagog. Planen följs sedan upp vid utvecklingssamtal, där även vårdnadshavarna deltar.

Barnets/elevens namn:

Mitt drömyrke	Ålder/Årskurs

Studiebesök på arbetsplatser och utbildningar	Ålder/Årskurs

Andra kontakter med arbetslivet	Ålder/Årskurs

Annat, t.ex. besök i förskolegruppen/klassen, yrkesintervjuer	Ålder/Årskurs

Gymnasieval	Program	Ort

Förslag till framtidsfrågor

Syftet med samtalet är att vidga barnens och elevernas perspektiv, att hjälpa dem att se fler möjligheter och på så vis motverka begränsningar som grundar sig på kön, social eller kulturell bakgrund.

Förskola - årskurs 3

1. Vad skulle du vilja arbeta med när du blir stor?
2. Hur kommer det sig att det verkar kul/intressant?
3. Känner du någon som är?
4. Om ja: Vad har han/hon berättat om sitt arbete?
Har du varit och tittat på hans/hennes arbetsplats?
5. Om nej: Skulle du vilja besöka en arbetsplats där det finns?
6. Finns det något annat arbete du tycker verkar spännande?
7. Om ja: Vilket arbete är det?
Skulle du vilja besöka en sådan arbetsplats?
8. Om du vill veta mer om ett arbete, hur gör du då?
9. Vad gör du på din fritid?

Årskurs 4-5

1. Vad är ditt drömyrke?
2. Hur blir man det?
3. Vad krävs av dig för att nå ditt drömyrke?
4. Vad är det i drömyrket som du tycker verkar kul?
5. Finns det andra yrken där man jobbar med liknande saker?
6. Hur gör du om du vill veta mer om ett yrke?

Årskurs 6

1. Vad skulle du vilja arbeta med i framtiden?
2. Vad måste du kunna (kunskaper) för att kunna arbeta med det?
3. Måste man vara på ett visst sätt (egenskaper) för att kunna arbeta med det?
4. Vad är du bra på?
5. Vad är du mindre bra på?
6. Vad kan du göra för att du ska få ett arbete som?
7. Vad gör du på din fritid?
8. Finns det något du skulle vilja göra på din fritid som du inte gör idag?

Årskurs 7

1. Vad skulle du vilja arbeta med i framtiden?
2. Vad krävs för att bli?
3. Vilka skolämnen tror du är viktiga för att Framtidsplanen ska bli verklighet?
4. Vilka skolämnen tycker du bäst om?
5. Vilka egenskaper tror du att man behöver för att kunna arbeta som?
6. Vad är du bra på?
7. Vad är du mindre bra på?
8. Vad gör du på din fritid?
9. Hur kan du förbereda dig på att nå ditt framtida yrke?

Årskurs 8-9

1. Vad skulle du vilja arbeta med i framtiden?
2. Vilka egenskaper tror du att man måste ha för att kunna arbeta som?
3. Vilka kunskaper behövs?
4. Vilka skolämnen tror du är viktiga för att kunna nå ditt yrke?
5. Vilka skolämnen tycker du bäst om?
6. Vilka är dina fritidsintressen?
7. Hur kan du förbereda dig på att nå ditt framtida yrke?
8. Viket/vilka gymnasieprogram tror du är bra att söka om du vill bli?
9. Vill du besöka eller praktisera på en arbetsplats inom ditt framtida yrke?
10. Finns det andra arbetsplatser du vill besöka eller praktisera på?

Gymnasieelever årskurs 1-3

1. Vilka är dina planer för tiden efter gymnasiet?
2. Vilket/vilka yrken intresserar dig?
3. Hur kan du under gymnasietiden bäst förbereda dig för att nå ditt framtida yrke?
4. Ligger dina kursval på skolan i linje med ditt yrkesval eller ditt val av utbildning till framtida yrke?
5. Hur upplever du dina kontakter med arbetslivet under gymnasietiden?
6. Förslag till förändringar?
7. Vilken nytta har du av skolarbetet för ditt framtida yrke?
8. Skulle du kunna tänka dig att starta ett eget företag?